

FOLK OG LAND

NR. 16 — 12. ÅRGANG

LØRDAG 18. MAI 1963

LØSSALG 85 ØRE

Nils Juelsgt. 49 IV
0 5 1 0

Til slutt lyktes det ham både å få krigen i stand og å trekke Norge inn. 9. april 1940 var Norge okkupert.

På stortingsmøtet på Hamar 9. april 1940 kl. 6 em. var regjeringen, og et enstemmig Storting enige om at det burde dannes en regjering som kunne holde Norges suverenitet og nøytralitet oppe gjennom et samarbeide med den seirende okkupasjonsmakt.

Men kong Haakon alene sa «Nei», og reiste sin vei.

Storting og regjering ble sittende alene. Regjeringen fulgte etter. Stortinget reiste hjem.

Dette var Kongens berømte «Nei», på Elverum.

Det hadde lyktes Churchill å trekke Norge inn i krigen på Englands side.

Som vi alle sammen vet,

få det norske Storting til å gi lover med tilbakevirkende kraft, til å innføre ulikhet for loven, til å innføre dødsstraff, kollektivt ansvar og erstatning. De innførte noe som aldri hadde vært straff i Norge før — tap av almen

te: «Seiren er vår».

Men det er den ikke.

I dag øyner vi seiren. Churchill og Kongen tapte krigen.

De tapte den moralske, de tapte den politiske. Mange ærlige jøssinger sier i dag:

Det er nu 30 år siden Quisling 17. mai 1933, sendte ut sin Oppfordring til Nasjonal Samling. Han skriver her:

«Den økonomiske, politiske

samle alle de krefter som har den samme positive innstilling, i en aktiv nasjonal og sosial bevegelse på tvers av partiene.»

Tredue år Nasjonal Samling

og sociale utvikling i vårt land gir anledning til alvorlig bekymring, berører direkte enhver nordmanns eksistens og kan bli avgjørende for hele vårt folks fremtid.»

«De store gamle partier har uttømt sin oppgave i forgangne forhold. De er alle mere eller mindre klassepartier. — De er så innkapslet i det gamle, at en tilstrekkelig omlegning innenfra er ugjørkelig.»

«Når situasjonen er slik, er folket nødt til å finne tilbake til grunnlaget for sin kraft. Den eneste farbare vei ut av uføret er resolutt å oppta arbeidet for en åndelig og nasjonal vekelse, og

Dette var ny tale, og ungdommen lyttet.

Tusenvis av norsk ungdom sluttet opp om de norske faner. Begeistret ungdom og dypt grepet manndom samlet seg til store Riksmøter på Hamar, i Stavanger, i Trondheim — i Oslo og hørte Quisling tale om den nye tid som skulle komme.

Foran valget 1936 holdt Quisling et møte på Youngstorget hvor minst 40 tusen mennesker stod og hørte på. Og i Birkelunden lyttet norske arbeidere til hans tale. Det var nære på at det skulle ha lyktes for ham å vekke folket. — —

Men motkreftene våknet.

De fedrelandsløse kosmopoliter og deres hjelpere i alle partier satte terroren i gang og det hele frøs likesom fast. Det stivnet, og utviklet seg til stillingskrig.

Det var Quislings mening å vekke folket ikke bare politisk, men også moralsk og religiøst. Men det hele ble stoppet av ytre begivenheter. Churchill trakk Norge inn i krigen.

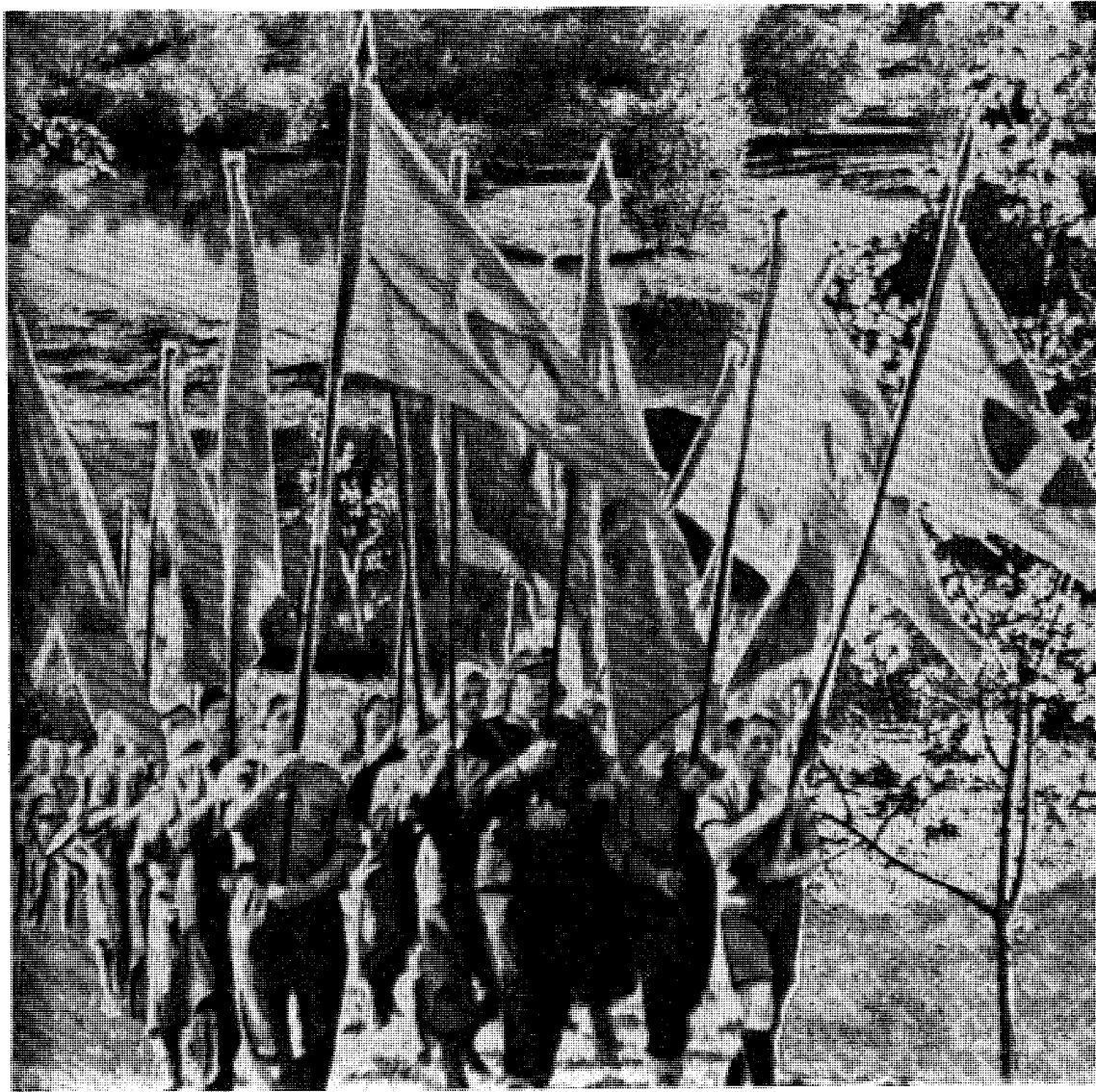
Quisling ville et nøytralt Norge, men kosmopolitene, ville ha Norge inn på Englands side mot den voksende nasjonalisme i Tyskland. Churchill arbeidet bevisst og uten å ta det minste hensyn, på å få i stand en preventiv krig mot Tyskland, og trekke Norge inn.

så lyktes det disse kosmopolitene å gi Quisling og Nasjonal Samling skylden for det hele. Det lyktes dem å

tillit, og samtidig med det kalte de nasjonalstaten Norge for en rettsstat.

Disse kosmopolitene rop-

«Det ble ikke slik som vi hadde tenkt.» «De skulle ikke ha skutt Quisling.» De-
(Forts. s. 7)

Prost Hedem om «et aktuelt problem»

En av de meget få kirkens menn som ikke klarer å tie til uretten og som gjennom en lang rekke av år har ført en seig og konsekvent kamp mot «retts»oppgjøret i skrift og i tale er prost A. E. Hedem. Hvor de som vakt skulle være over den norske rettsstat henviser til «historiens dom» over den begåtte urett, krever Hedem at uretten skal gjøres god straks.

I et innlegg i NATIONEN for 29. april skriver prost Hedem følgende om «et aktuelt problem»:

I Nationen for 13. d. m. refererer herr Arild Hamson fra den «innstilling» som vedkommende komité nå har avgitt til behandling i Stortinget. Saken angår etterkrigstidens rettsoppgjør og konkluderer med «at noen virkelig vurdering av landssvikoppgjøret kan vanskelig tenkes før man kan se oppgjøret i historisk lys».

Dette er jo i grunnen en høyst eiendommelig og i seg selv en megetsigende uttalelse. For det første må jo komiteens medlemmer ansees som opplyste og innsiktsfulle personer, og for d. a. er jo konklusjonen en faktisk innrømmelse av at landssvikoppgjøret ikke ble avgjort ut fra den bakenforliggende historiske sammenheng, men at det må være skjedd på grunnlag av et påtalemyndigheten foretatt utvalg av momenter som den har funnet tjenlige og tilstrekkelig til fremme av dens ensidige syn på saken. Rettsprøven må da anses som værende av tendensiøs karakter.

Her står man nok overfor en parallell til den behandling som Dreyfussaken fikk. Det avgjørende i saken var nemlig hemmelige dokumenter, framskaffet av bakenforstående, inflytelsesrike instanser, kompromitterende for den anklagede uten at denne var gitt adgang til å uttale seg om hva de anførte. Saken ble således ikke sett «i historisk lys», slik som redelige rettsprøver krever. Det samme tør faktisk ha vært tilfelle med det norske rettsoppgjør. Konklusjonen kan

derfor neppe være til heder og ære for de menn som har satt sitt navn under «innstillingen».

I Morgenbladet for 29. mars har overlege Johan Scharffenberg tatt problemet opp og spør: «Hva vil regjeringen skjule? Hvem vil den dekke?», og her kommer han også inn på vedkommende konges forhold. Scharffenberg påpeker at regjeringen har bestemt at den militære undersøkelseskommisjons «rapport og arkiv» ikke skal offentliggjøres, men meget mer hemmeligholdes. Han fremhever også at han i samme blad for 13. februar hadde gjort oppmerksom på «at Stortinget har i sin makt å framtvinge en offentliggjørelse». Men komiteen har altså nå faktisk innstilt på, at det materiale som regjeringen sitter inne med, og som kan ha innvirket på rettsoppgjøret, ikke skal komme til det norske folks kunnskap. Det er ikke merkelig at han spør slik som han gjør. Stortingets avgjørelse imøteses nok derfor med spenning og forventning.

A. E. Hedem.

1. mai i Oslo

Min vane tro gikk jeg også denne 1. mai ned på Rådhusplassen for å se på demonstrasjonstoget. Aldri før har det vært så lite begeistring å se. Det var som om det var et tog av døde som langsomt snek seg hen gjennom gatene. Toget var delt i to deler som gikk kl. 11 med Akers Mek. som spiss i annen halvpart og med 50 skritts avstand fra første halvpart. De hadde rene røde flagg, mens første halvpart bar unionsmerket hammeren på flagget. Toget passerte forbi på 45 min., altså omtrent så stort som i fjor.

Men ikke nok med at det ikke fantes en eneste ny tanke eller noe lyspunkt på noe område. Som topp på bedrøveligheten var der et stort mørkt punkt i spissen. Der hvor før 1. mai-komiteen har hatt sin plass, der var det nu plasert en negergruppe på en 10-12 stykker.

De demonstrerte i Norge for boikott av sitt eget land, og for at de hvite i Syd-Afrika som skaffer deres frender arbeidsplasser, skulle kastes ut.

Enhver arbeider i Norge vet at skulle Norge bli utsett for internasjonal boikott, så vil det bli trangt om arbeidsplasser, og levestandarden ville i all fall ikke bli høyere. At det samme gjelder Sør-Afrika, skulle det ikke være vanskelig å forstå. Alle vet dette hvis de vil.

Men hva ikke alle vet er

Njardarheim veidemark

I bladet «Skogeieren» klipper vi dette innlegget:

«Stort sett kan man vel si at «Skogeieren»s spalter har holdt seg godt fri av politisk hykleri og heseblesende hets mot annerledes tenkende.

Men når man leser artikkelen «Njardarheim Veidemark» av en hr. Trygve Odden, så ser man igjen tydelig hestehoven stikke fram.

I passusen der han omtaler opptakten til at nevnte «Veidemark» ble en realitet, kan han ikke tilkjenne Quisling å ha annet enn dårlige grunner også for dette. Enn videre slipper han ut selvlagde formodede påstander om at hr. Heiberg måtte selge under tvang.

Måten han framsetter det på viser jo at det ikke har grunnlag, men hvorfor da slik nidkjærhet for å få kastet enda mer stein. «Den som mener seg ren kaster den . . .»

Enn videre var det så galt at denne naturparken fikk et heilnorsk navn, nei, sjølv sagt burde det etter hr. Oddens mening vært et engelsk.

For han har også tydelig fått mén av «den engelske syke». — Karer som hr. Odden er av de som har engasjert seg så mye i all den

lumre løgnpropagandaen, som engelske statsmenn selv sier var nødvendig for å gjøre forholdene under okkupasjonen så umulig som vel mulig; at deres dårlige samvittighet aldri lar dem i ro, men tvinger dem stadig til «forsvarsangrep». — Dette «forsvarsangrep» gir seg utslag i stadig gjentagende tirader om så og så grufulle og lumske handlemåter av de som måtte stå som støtpute under okkupasjonen.

Selv om disse løgnfulle påstander kan gjendrikes og bevises å være usanne, ref. rettssakene og bl. a. mot den store hovedstadsavisen, så kjøres det opp i samme dur.

Men en dag må djevelskapen avdekkes og forstumme.

— Skal vi her, i vårt fedreland, oppnå et samfunn som bygger på full rettferdighet og redelighet, så må skampletten: «retts»oppgjøret gis en nøytral betenkning og la paragraf 86 råde og ikke lage lover med tilbakevirkende kraft. Det synes å måtte være uavvikelig med en revisjon. Samtidig skal «snikmorderheltene» måtte innordne seg uten å få æresbevisninger istedet.

Det er mangen traust

Fort. side 7

Amerika blir det en katastrofe.

Men Sør-Afrika har gull. Det er et av verdens største gull-land. Og dette gullet kan kapitalistene i Amerika få billig, hvis de bare klarer å få hivd ut de hvite europeere i Sør-Afrika. Og i humanitetens og brorskapets navn ødelegger den amerikanske storfinans gjerne et helt folk, og gjør millioner hjemløse, hvis den bare kan få gull.

Det er disse internasjonale kapitalister som negrene i 1. mai-toget var lakeier for.

Men hva skal man si om den norske arbeider som flokker seg under den internasjonale kapitals faner, og gjør lakeitjeneste for gulletts herrer?

Ikke det spor bedre var resten av 1. mai-toget, som startet 3½ time senere fra samme plass.

Der var nesten ikke flagg i det hele tatt. Musikk var det sparsomt med også, og idealene var like døde. Det var kommunistene og folkesosialistene som skulle vise hva de dugde til. Men det var bare et meget dårlig oppkok av den suppe som arbeiderbevegelsen serverte for 30 år siden. Og suppen var i mellomtiden blitt sur. Toget paserte på 10 min.

1. mai-traver.

BLADPENGENE

Vi ber alle efternølerne om å ordne saken omgående.

FOLK OG LANDS MINNEALBUM:

Falt i øst i kampen for Europa

Georg Olsen,
Barnst.,
f. 21. 8. 23, † 25. 8. 44

Odd Pedersen,
Trysil,
f. 2. 5. 24, † 25. 5. 44

Hans Persson,
Oslo,
f. 17. 1. 20, † 25. 8. 44

Kjetil Kolbjørn Rønneberg,
Halden,
f. 23. 1. 24, † 25. 8. 44

Thore Strøm,
Trondheim,
f. 12. 2. 25, † 25. 8. 44

Odd Strømnes,
Narvik,
f. 13. 7. 23, † 25. 8. 44

Hans Eriksen,
Fredrikstad,
f. 16. 11. 25, † 25. 8. 44

Morten Tingslum,
Trondheim,
f. 13. 7. 25, † 25. 8. 44

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 43 33

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

ANNELISE PAROW

TANNINNSETNING
Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 v. Lademoen
kirke - Voldsminde

Bergs Assuransebyrå

ALT I FORSIKRING

Arbiens gt. 1 — Tlf. 44 49 94

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE**Aktuell programpost**

De nylig avsluttede forhandlinger mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsgiverforeningen om ny lønnsavtale, og de manipulasjoner regjering og Storting har foretatt i forbindelse hermed, viser på en frapperende måte at i all fall punkt 11 i Nasjonal Samlings program på ingen måte er foreldet.

Av frykt for en streik eller lockout fører faktisk regjeringen hele folket bak lyset, og presterer det kunststykke å løfte seg selv i håret i økonomisk forstand.

Det har vært påvist i en rekke artikler i dette blad av ingeniør Fliesberg at inflasjonen er en internasjonal foreteelse som skyldes det økonomiske system verden sliter med, og at den naturnødvendig må fortsette som den har gjort det gjennom alle år hittil inntil det endelige sammenbrudd. Ser vi på forholdene her i Norge, så er det jo tilstrekkelig å tenke på pengeverdien for eksempel før første verdenskrig for å innse at Fliesberg må ha rett. Og de som ikke opplevet hine gamle dager, kan klare seg langt med å tenke på hva kronen er verdt i dag i sammenligning med la oss si for 10 år siden.

I tillegg hertil kommer for Norges vedkommende at vår eksport svikter og at handelsbalansen stadig utvikler seg til det verre. Når lønnstagerne under slike forhold presser seg til en stadig økning av lønningene istedenfor å ta konsekvensen av situasjonen og spenne livremmen inn, så er vi hvirvlet inn i selve inflasjonsdragsuget.

Og mot det hjelper naturligvis ingen kunstig subsidiering av visse varer oppført på levekostnadsindeksen. Det er bare å kaste blå i øynene på folk, for når alt kommer til alt, å må jo lønnstagerne selv betale de 150 millioner subsidiekroner som de «får» av regjering og Storting som bidrag til lønnsoppgjøret. Det betyr kort og godt det vi skrev ovenfor: at regjeringen forsøker å løfte seg selv i håret.

Dertil kommer da at det er bøndene som påny skal stilles ut som prisfordyrere hvis varer må subsidieres. Hvilket ramaskrik vil det ikke reise seg i DAGBLADET og lignende bondefiendtlige organer, og hvilket politisk misbruk vil det ikke bli gjort av det, når eller hvis subsidiene for eksempel på melken bortfaller fra nyttår når de 150 millioner er oppbrukt og melkeprisen farer i været med 10 øre literen?

Det var ellers noe av den samme svindlen som ble drevet her i Norge av de tyske «ekspertene», som dessverre hadde svært liten forståelse av nasjonalsosialismens bærende prinsipper. De manipulerte også med levekostnadsindeksen for å vise at det ikke bare var lønnsstopp men også prisstopp. Det gale var bare at det den gang ikke lot seg gjøre å få kjøpt disse varene som stod oppført på indeksen. En måtte enten kjøpe noe annet og dyrere som var å få, eller betale ganske andre priser på svartebørsen enn kostnadsindeksens. Det var det barnetillegg som NS fikk drevet igjennom og som dagens makthavere har adoptert, som reddet situasjonen for de vanskeligst stillede.

Det sier seg forøvrig selv at de enkelte lønnstagerer aldri vil kunne ha oversikt over det hele, over landets økonomi og muligheter, over nødvendigheten av å spenne livremmen inn. Det kan bare de styrende ha. Og det er deres plikt å vise folket den vei som må gåes selvom det kan være både ubehagelig og politisk belastende. For hvem sier at det skal være noen lett og behagelig jobb å lede et folk?

Men skal det kunne ledes, skal det kunne handles fornuftig og skal det norske folk reddes ut av inflasjo-

Spresk motstandshelt

Den store motstandshelt og skapsprenger Anker Rogstad er sannelig en mangfoldig herremann og har tydeligvis de aller beste forbindelser på innflydelsesrikt hold.

Nå er han knepet i ferd med å bryte seg gjennom fengselsmuren og utstyrt med det nødvendige verktøy hertil — blant annet et brekkjern.

En skulle jo tro at det etter skapsprengerens tidligere meritter og utbrytningsforsøk ble holdt ekstra godt vakt om ham. Det ble det visst også etter siste rømningsforsøket, men fengselsdirektør Niels Juell opplyser:

«Ved årsskiftet ble imidlertid fengslet utsatt for et meget sterkt press. Man ville ha oss til å lempe på restriksjonene. Det gjorde vi — —»

ARBEIDERBLADET, som beretter dette, spurte fengselsdirektøren *hvor* dette presset kom fra, men hertil svarte han bare «Det sier jeg ikke.»

Når alt kommer til alt, så kanskje han var påtenkt fremvist fra scenen på Klingenberg under patriotshowet?

Ny «Battle for Norway»

Nå skal «Norges frihetskamp» fremføres også for et amerikansk publikum. Representanter for Columbia Broadcasting System har vært i Oslo for å foreta opptak under ledelse av TV-produsenten Burton Benjamin. MORGENBLADET oppgir som aktører i denne nye «Battle for Norway» advokat Jens Chr. Hauge, oberstløytnant H. Sollie, major Knut Haugland, direktør Max Manus og cand. oecon m. v. Harry Koritzinsky.

Dertil kommer da Kongen som skal intervjues av amerikanerne, men som vi oppriktig talt synes er kommet i dårlig selskap nå igjen. Våre utenlandske venner og beskyttere sveivet ellers flittig Garden, hva nå den måtte ha å gjøre i den forbindelse. Eller husker vi så feil?

NESTE NUMMER

av **FOLK OG LAND**
kommer lørdag 1. juni.

nens verste dragsug, så kan ikke arbeidsgiver og lønnstager fritt få lov til å kaste samfunnet ut i ulykken og tvinge staten til allslags økonomisk svindel. Da må de styrende kunne støtte seg på en lov bygget på Nasjonal Samlings 11. programpost: Lockout og streik forbys. En arbeidets lov fastsetter arbeidsgivernes og lønnsmottagernes rettigheter og plikter, deres innbyrdes samarbeid og bestemmer hvorledes interessetvister i arbeidslivet skal avgjøres.»

Stjärnan och Korsen

AV KORKOHERDE EM. VIKTOR VALLBERG
I WÄRENSBLADET

Vi hämtar ännu en intressant artikel i det svenska bladet Wäremsbladet som redaktör Nils Rydström ger ut i Moheda:

För att komma inn i de gamla religionernas väsen måste man utgå från deras egenskap att vara astrologiska religioner. Vi läsa flerstädes i skriften att de främmande folken tillbådo «himmelens här». Men inte heller «det utvalda folket» kunde avhålla sig från den saken. I Stefanos domstal över dem förebrår han dem, att de i öknen hade burit guden Romfans stjärna (Apg. 7 kap.). Det var en stjärngud, vars bild och dyrkan de förde med sig från Egypten. I Egypten hade den även namnet Chiun, ett namn, som man finner i Amos 5:26. Araberna dyrkade samma stjärna under namn av Chajvan och romerna under namn av Saturnus.

Sjudagarsveckan var uppkallad efter de sju planeter. Vi finna denna sjudagarsinndelning redan c:a 1500 år f. Kr. under den ovan nämnda ökenvandringen, där just Saturnusdagen bestämdes som Israeliternas högtidsdag, nämligen lördagen. Den från Egypten medförda stjärnan, Saturnus, blev således den namnkunniga femuddiga stjärnan.

De nordiska folken voro **soldyrkare**. Deras högtidsdag var Solens dag, söndagen. De övriga dagarna voro helgade till följande planeter: måndagen - Månen; tisdagen - Thyr (Mars); onsdagen - Oden (Hermes, Apollo); torsdagen - Thor (Jupiter); fredagen - (Frey, -a, Venus); lördagen - Saturnus (i engelskan Saturday).

Soldyrkarna hade naturligtvis en bild av solen. Denna bild blev i en eller annan form ett hjul med ett kors såsom ekrar. Även lapparna hade ett solkors, som kanske var ett lån från den bofasta befolkningen, ehuru av en särskild utformning. En form av solkorset hade avbrutna lötar, varav uppkom **hakkorset**. Troligtvis ville man därigenom få fram en form, som gav intryck av rörelse. Därvid kunde man utmärka rörelsen åt vänster eller till höger genom att rikta hakarna åt den ena eller den andra sidan. Troligtvis är hakkorset med rörelse till vänster det ursprungliga. Därmed betecknas nämligen solski-

vans rörelse kring sin egen medelpunkt. Det var ju själva föremålet, Solen, som dyrkades; men på samma gång såg man Solen såsom ett uttryck för den makt, som personligen verkade livet och ljuset i världen (kom särskilt till uttryck i farao Achnatons från Syrien genom modern ärvd religionsform). Denna form av korset tycks också ha varit den allmännaste att döma av de äldsta lämningarna. Det var den formen som Göring förde med sig från Rockelstad till Tyskland. — När hakarna äro åt motsatta hållet, då korset går «medsols», får man symbolen av solens gång över himlavalvet.

Hakkorset har varit allmänt hos den svenska allmogen, synnerligast i vissa trakter, ändå till slutet av förra århundradet. Innan skrivkunnigheten var almän, dvs. till för 100 år sen, skrevs bomärken. Därvid var detta kors i olika former mycket allmänt. Sina träkäril tecknade bonden ofta med hakkorset. Därmed invigdes dessa för att erhålla skyddskraft. Korset tecknades också på uthusdörrar osv. såsom skydd mot onda makter. Härvid kom under senare tid det kristna korset till användning.

Korset var icke de kristnas symbol ifrån början, åtminstone icke i den form, som det sedan erhållit. De kristnas igenkänningstecken, såsom man känner dem särskilt ifrån katakomberna, voro tvänne, dels fiskmärket (ichthys), dels den grekiska bokstaven chi, formad i likhet med vårt X, den första bokstaven i Christos. Så småningom ble dock korset under den form, som vi nu känna det, det spicellt kristna tecknet, antingen såsom krucifixet eller som det nakna korset — sålunda blev «förbannelsens tecken» till välsignelsens tecken.

Det kristna korset har dock icke alltid fått behålla sin ställning såsom symbolens i trakter, där det en gång varit allmänt rådande. På 6—700-talen gingo de muhammedanska härarna fram över främre Asien, Forts. side 7

NARVIK 1940

«BYEN MED KANONEN»

C. Så kom 9. april

Jeg skal til å springe ned til major Spjeldnes, som hadde sitt standkvarter ca. 100 m nedenfor regimentsboligen, da major Omdal kommer og rapporterer:

«Major Spjeldnes og jeg er blitt enige om å sende en mitraljøsetropp nedover «gate 1» mot havna».

Men jeg sa: «Vi skal feie tyskerne på sjøen», og løper så sammen med majoren nedover bakken for å få fatt i major Spjeldnes.

Major Omdal fulgte imidlertid ikke med helt ned. Han måtte til sitt hjem for å ta på seg uniformen, da han kom til meg i sivil. —

Da jeg ikke så noe til major Spjeldnes nede i bakken, fant jeg det riktig å treffe et par anordninger, som egentlig hørte inn under majoren.

Jeg fikk tak i en soldat som stod nede i bakken:

«Spring straks ut på Framnes-ryggen og si til kaptein Bjørnson at han skal komme tilbake hit med hele styrken».

Fenrik Ovesen var sjef for bataljonens bombekaster-tropp. Han kom marsjerende oppover mot meg, da major Spjeldnes hadde gitt ham ordre til å ta stilling ytterst på Framnesryggen og åpne ild mot tyskerne:

«De blir her med Deres tropp», sa jeg. «De kan ikke gå ut på Framnes-ryggen nå når hele kaptein Bjørnsons styrke går tilbake. Jeg har nettopp gitt kapteinen ordre om dette».

Jeg rømte altså Framnes-ryggen, da jo tyskerne gikk iland i havna, og således ville komme opp i ryggen på stillingen. — Alle krefter måtte nå samles til et motangrep.

Så kom major Spjeldnes ut av skoleporten:

«Nå får du jaggu se å få frem bataljonen din og hive ut tyskerne», sa jeg.

«Det er nettopp det jeg holder på med», sa majoren. «Første kompani har fått ordre om å gå mot brua og åpne ild».

Første kompani, sjef kaptein Strømstad, var altså også kommet til byen.

Med «brua», mente majoren den brua som fra vår side førte over til byens sentrum. Under brua gikk jernbanesporene fra jernbanestasjonen og ned til Malmbolagets område.

Som jeg har sagt tidligere, var det mange år siden major Spjeldnes hadde tatt avskjed som fastlønnet offiser. Jeg var ikke sikker på om han var noe videre dreven i å disponere en bataljon, så jeg bestemte meg til å gi gode råd:

«Nå skal jeg si deg noe. — Jeg har gitt ordre til kaptein Bjørnson om å komme tilbake med hele styrken. Du vil da få 3 kompanier, og disse skal du sette inn slik:

«Du lar bataljonen gå frem langs gate 1 mot havna, med ett kompani til høyre for gata og ett til venstre. Mitraljøsene setter du i stilling på torget, slik at de kan støtte fremrykningen. — Men du må rappe deg».

Og samtidig gav jeg nok en gang en ordre om å skyte

på tyskerne, men ikke på engelskmenn, idet klokka var blitt så mange at jeg også hadde fått skyteordre fra divisjonen.

Efter hva divisjonskontoret selv opplyste under rettsforhandlingene mot meg, var det kl. 4,45 den 9. april at kontoret gav meg ordre om å skyte.

Men da hadde jeg forlenget bestemt ildgivning mot tyske styrker. Både kvelden før, da maskinkanonbatteriets sjef, fenrik Munthe-Kaas, møtte på kontoret til konferanse og ordremottakning, og senere om morgenen ca. kl. 4, da jeg anmodet innsetting av bataljonen.

Jeg vil i denne forbindelse ikke unnlate å nevne at alle de opplysninger jeg her kommer med, er dokumentert under rettssaken mot meg.

Det er best å si noen ord om bataljonens fremrykking. Det ble ikke noe av den.

Da kaptein Strømstads kompani støtte på tyskerne, ble begge parter stående å se på hverandre, men uten å skyte.

Da saken min var oppe til behandling i «EIDSIVATING MILITÆRE LAGMANNS-RETT» i april-mai 1947 og major Spjeldnes ble spurt om hvorfor bataljonen ikke skjøt, svarte han:

«Oberst Sundlos ordre var klar, men når vi ikke skjøt var det min skyld».

Mens jeg nå sto og så på hva major Spjeldnes foretok seg, kom en soldat og sa at en tysk offiser ønsket å tale med meg.

«Du får bli med», sa jeg til Spjeldnes. «Det kan være bra å være to».

Så gikk vi, og en hundre skritt lengere bort i gata, foran losjelokalet traff vi en oberstløytnant i følge med en hel del andre tyske offiserer.

Oberstløytnanten presenterte seg, og så sa jeg:

«Hvis dere ikke straks går tilbake, åpner jeg ild».

Oberstløytnanten kom med noen innvendinger.

«Vi åpner ild om 15 min.» sa jeg.

Major Spjeldnes: «Du må gi dem lengere frist. Jeg kan ikke få bataljonen iorden på 15 min.»

— Hva skulle jeg gjøre?

Jeg alene kunne ikke hive ut tyskerne. Jeg måtte ha bataljonen til hjelp, og derfor sa jeg:

«Dere kan forresten få en halv time».

Jeg håpet at jeg ved min

Forts. side 6

Dødsdans i Prag

En roman om pragerrevolusjonens dager
i 1945

BARNETS ÅRHUNDRE.

Da nyttårsklokkene feiret det nyfødte tyvende århundre døde verden det med det vakre navn «Barnets århundre». Utallige avisartikler dryppet av rørelse og begeistring, på legekongressene svor man å bekjempe barnesykdommene med all sin kraft, juristene krevde de strengeste straffer for barnemishandlinger, pedagogene holdt endeløse foredrag om den humanitære oppdragelse av barnet til etikk, de kirkelige ledere bad himlen om velsignelse for de små uskyldige barn, politikerne bygget sine programmer på de mest moderne og fremskredne barnehaver, dikterne drysset kjærlighetens roser over vuggene.

Femogfirti år senere krøp to sultne, fillete barn, Lilly og Jan sammen på en kullhaug i en kjeller, og var lykkelige over å ha funnet dette oppholdssted. Da tsjekkerne søndag klokken fire om ettermiddagen hadde satt igang jakten på Hitlerjugend og barn av kollaboratører — opphisset av kringkastingen som hadde påstått at SS i Pankratz hadde revet spebarna ut av armene på de tsjekkiske mødre og ombragt dem på den mest grusomme måte — var Lilly og Jan på vei tilbake til Podol. De kunne ikke ta seg frem til Holleschowitz skjønt de hadde forsøkt ved nesten alle broene å komme over på den annen side av Moldau. De revolusjonære jaget dem hver gang vekk uten å spørre om noe, men ellers lot man dem ifred. Det løp jo så mange barn omkring som lette efter foreldrene sine eller ikke kunne komme hjem fordi leilighetene var beslaglagt. Ingen hadde tid tilovers for barn, for man hadde jo viktigere saker å ta seg av. Man røvet og plyndret, man hevnet seg, man moret seg, man gikk på jakt efter stillinger som lovet makt og et sorgløst liv, man løp fra kino til kino

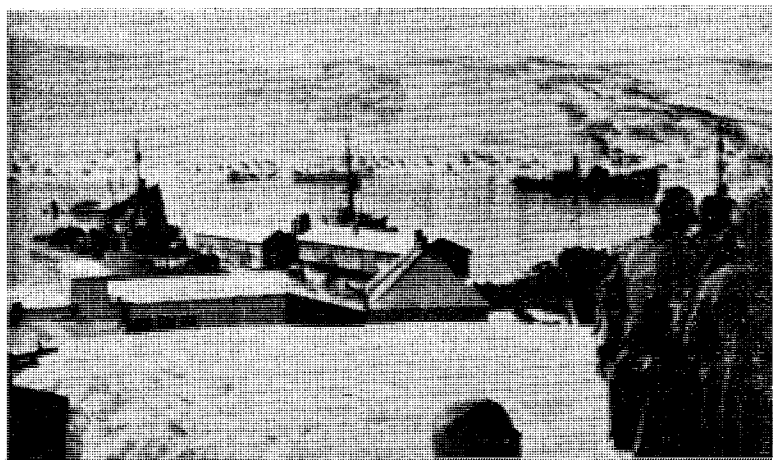
og lette efter arresterte slektninger og venner.

Revolusjonen ble nesten glemt under alt dette, men den måtte jo gå planmessig videre. Bølge 418 var nødt til å bringe noe nytt. Så fant man opp de myrdede tsjekkiske barn i Pankratz og de unge «Werwölfe», Hitlerjugend, som skjøt koldblodig fra bakhold og forberedte sabotasje mot den røde hær. Uskadeliggjør altså hele den tyske yngel. Barna som flakket omkring ble fanget inn av de revolusjonære, og alle barn over seks år som ikke snakket perfekt tsjekkisk ble arrestert som medlemmer av Hitlerjugend og sendt på tvangsarbeide. De andre lot man løpe inntil videre, blant dem også Lilly og Jan. De fikk imidlertid streng beskjed om gjennom foreldrene å skaffe seg legimitasjonskort hos lokalkomiteen, noe de såkalte kollaboratører naturligvis ikke ville få.

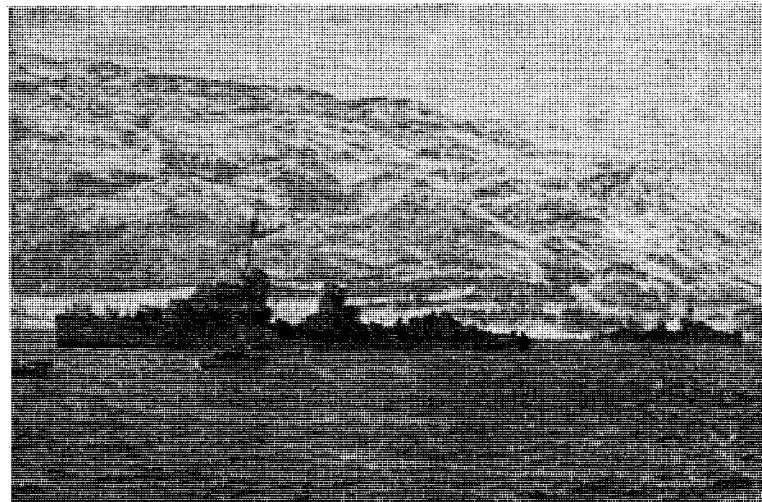
Derfor gikk altså den lille tyske pike og den tsjekkiske gutten til Podol, hvor Jan bodde. Han var fast overbevist om at han søster forlenget var kommet hjem, og hennes mann, som jo var tsjekkisk offiser ville nok på en eller annen måte hjelpe Lilly. Trass i den tyske onkel, trodde han nemlig at piken var tsjekkisk. Det fantes jo i Prag tusenvis av tsjekkere som hadde tyske slektninger. Lilly var glad over å få følge med ham og hun var klok nok til ikke å røpe seg. Hun så jo så mange myrdede tyskere, så det var sikkert ikke heldig å si at hun ikke var tsjekker.

De kom til Wenzelsplatz og ville videre gjennom Wassergasse. Ved kontrollen gikk alt pány glatt, men så ble en omkring tolv år gammel gutt som utgav seg for tsjekker gjenkjent av en gardist. Denne gardist hadde forsynt hans far med sigaretter fra svartebørsen til 10 kroner stykket, herren betalte

Forts. side 8

Tyske tropper har gått iland i Narvik.

Også utenfor Elvegården lå det tyske krigsfartøyer.

Tredue år - -

Minneord om Lord Hankey

OG ET BREV FRA HANS HÅND SOM BEKREFTER DEN NORSKE REGJERINGS SAMARBEIDE MED VORDENDE BRITISKE OKKUPANTER

Forts. fra side 1

mokratiets forbrytelser blir for mange, syndene for store. Folket begynner så smått å forstå. Den evige rettferdighet er i anmarsj. Materialismen begynner å dø enten den har form som arbeidermarxisme i Russland eller som borgermarxisme i FN og i Norge.

På en måte er situasjonen i dag meget lik den i 1933. Quislings oppfordring til Nasjonal Samling er like aktuell i dag som i 1933. Det hele er bare i en langt større målestokk. Russland har på en måte inntatt Tysklands plass som den sterke kontinentalmakt, og skulle det bli krig, kan England og Amerika like lite forsvare oss, som England kunne det i 1940.

England kunne bare trekke oss inn i krigen — ikke forsvare oss. Det samme gjelder Amerika i dag. Det kan bare ødelegge oss. Stoppe en okkupasjon kan det ikke.

På en annen måte er situasjonen helt ulik. Kosmopolitene turde gå til en preventiv krig mot Tyskland. De våger ikke å gjøre det samme med Russland. Det er derfor mulig at Russland og Europa kan komme til en utsoning. Kanskje kan vi oppleve som Quisling skriver i «Russland og Vi» for 30 år siden «en forening, på en eller annen måte, av Europas og Russlands folkeslag?».

Men da må alle kosmopolitene i Russland og Europa forlate kontinentet og flytte til England og Amerika. Da kan et fedrelandenes Europa fra Ural til Atlanterhavet samles. Det kan samles på sosialismens, nasjonalismens og idealismens grunn. Quislings lære om Guddommen, og hans vei til sosialismen kan danne grunnlaget for en fredelig forening av det nye Europa.

En ny tid vil bryte frem med en ny forklaring på tilværelsen.

Da Quisling i 1933 dannet Nasjonal Samling, hadde han nettopp kommet hjem fra

Russland. Han hadde satt seg godt inn i marxismens tankeinnhold, og var kanskje en av de aller første som forstod faren ved denne lære for Russland og for Europa. Han hadde anledning til å se lærens virkninger i praksis og forstod hvilken elendighet den ville bringe over Norge hvis den fikk fotfeste her.

Marxismens grunntanke er at det i Universet finnes en materiell makt som griper inn i livet her på jorden og former det etter formelen tese, antitese og syntese.

Quislings store forkynnelse er at denne makt er «en i Universet iboende kollektiv ånd», som Quisling sier i «Russland og Vi», en moralsk makt som griper inn i livet her på jorden og former det etter en plan skapt av tanker og moralske følelser.

Både borgermaterialismen og arbeidermaterialismen er nu på det høyeste. Ikke en gang kristendommen holder

Forts. side 6

The Right Honourable Lord Hankey avgikk for en tid siden ved døden og har fått stor og anerkjennende omtale i den britiske presse, som rimelig kan være i betraktning av den uhyre store rolle han har spillet bak kulissene i de to verdenskriger. Under første verdenskrig var han kabinettsekretær og selv om han ikke var så kjent av offentligheten, var hans innsats og innflytelse uvurderlig. Både Asquith og Lloyd George gav ham til og med æren for seiren. I 1938 la Hankey ned sine offentlige verv og ble opphøyet i adelstanden for sine fortjenester. Da krigen kom i 1939 gikk han så etter inntrengende oppfordring fra Chamberlain inn i regjeringen som kabinettminister, en stilling han også fortsatte i da Churchill overtok tøylen. Han forlot regjeringen i stillhet i 1942. Selv var han altfor diskret til å angi grunnen, men det er alminnelig antatt at hans uttreden av regjeringen skyldtes at denne godtok den såkalte Lindemann-plan om bombing av den tyske sivilbefolkningen. Straks etter at krigen var avsluttet trådte han da også offentlig frem med et skarpt angrep på de barbariske metoder som var blitt benyttet under krigen.

Men hans rettferdighetsans fant også utløsning på andre felter. Således deltok han selv i sin høye alder ivrig og ungdommelig i kampanjen for å skaffe rettferd for de tyske krigsfanger som av allierte seiersretter var blitt dømt som «krigsforbry-

tere». Han samarbeidet her med menn som biskop Bell, admiral Earl of Cork, general Fuller, Liddell Hart, kaptein Russell Grenfell, F. J. P. Veale med flere, og oppnådde også å få nedsatt undersøkelsesutvalg som gjennomgikk og fikk revidert en rekke av de avsatte dommer.

For dette blads lesere vil Lord Hankey særlig være kjent for sin bok «Politics, Trials and Errors», som utkom i 1950 og som under behandlingen av Nürnbergdommene bl. a. understreket at Englands og Frankrikes skyld for at Norge ble trukket inn i krigen var minst like stor som Tysklands, idet dette siste land ønsket et nøytralt Norge.

Hva som kanskje er mindre kjent er at Lord Hankey også interesserte seg for den urett som ble begått under det norske «retts»oppgjøret og førte korrespondanse med bl. a. Harald Franklin Knudsen om problemer i forbindelse med dette politiske

oppgjøret som ble maskert som et «retts»oppgjør mot «landssvikere».

Det kan i denne forbindelse ha sin interesse å komme inn på et spesielt punkt som den meget vel orienterte, men når det gjaldt sin embetsførsel uhyre diskrete Lord Hankey nevner i et brev til Franklin Knudsen.

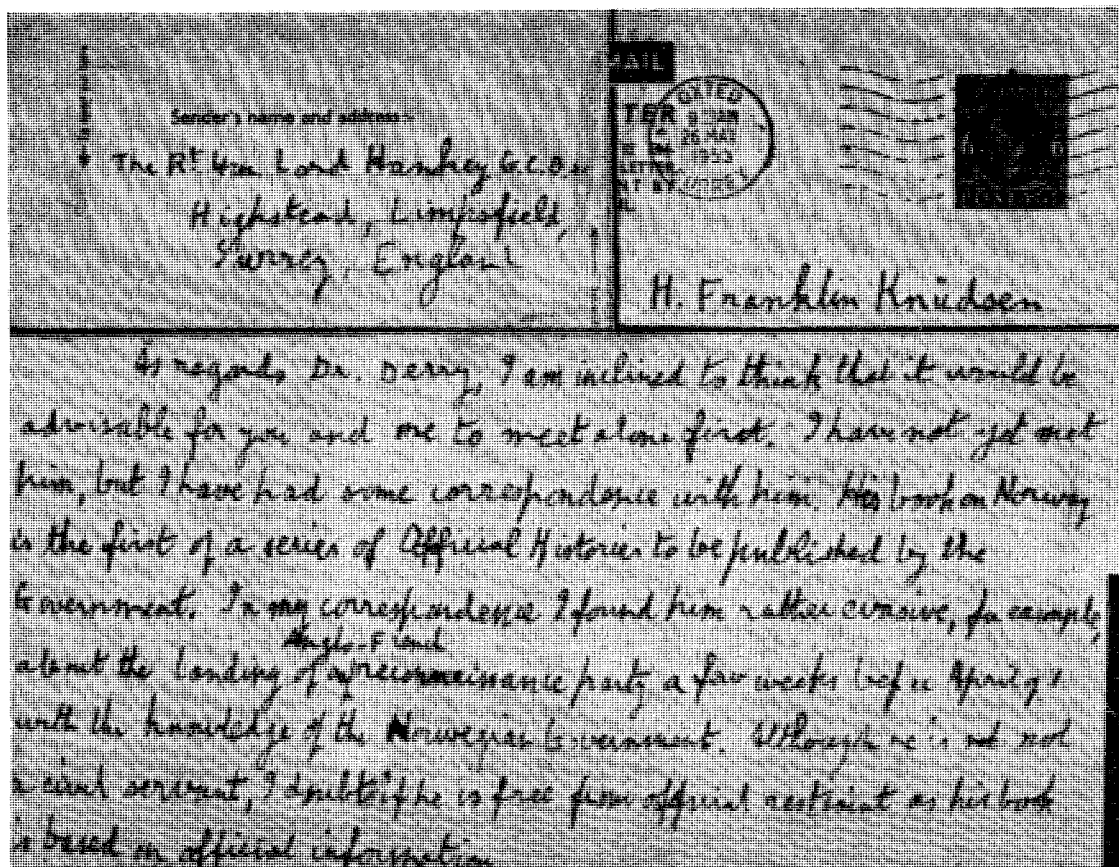
Lord Hankey kjente naturligvis godt til de begivenheter og de handlinger fra både britisk og norsk side som førte til 9. april. Han satt jo midt i krigsregjeringens hjerte som kabinettminister og måtte nødvendigvis være godt orientert. Imidlertid var det som nevnt et prinsipp hos Lord Hankey at han måtte vise den ytterste tilbakeholdenhet og diskresjon når det gjaldt saker han hadde fått kjennskap til som britisk regjeringsmedlem. Han kjente naturligvis til det renkespill som fra den norske regjeringens side ble drevet med den høytidelig proklamerte «nøytralitet», blant annet dette at det med den norske regjeringens samtykke ble drevet rekognoseringer på forhånd for å tilrettelegge en britisk-fransk okkupasjon av Norge eller eventuelt deler av Norge.

Han så gjerne at dette kom frem i den offisielle beretning som dr. Derry skrev om felttoget i Norge og førte i den anledning en korrespondanse med dr. Derry om disse spørsmål. I brevet til Franklin Knudsen kommer han inn på dette, idet han skriver:

«Når det gjelder dr. Derry, så er jeg tilbøyelig til å mene at det vil være tilrådelig at vi to møtes alene først. Jeg har ennå ikke truffet ham, men har hatt endel korrespondanse med ham. Hans bok om Norge er den første i en serie Official Histories som skal offentliggjøres av regjeringen. I min korrespondanse fant jeg ham temmelig undvikende, for eksempel når det gjelder landsettingen av et engelsk-fransk rekognoscerings «party» få uker før 9. april med den norske regjeringens vitende. Skjønt han ikke er offentlig tjenestemann tviler jeg på at han er fri for offisielle bånd idet boken hans er bygget på offisielle informasjonen».

Vi synes beviset for den norske regjeringens unøytrale og folkerettsstridige holdning

(Forts. s. 8)

Forts. fra side 4

opptreden hadde gitt tyskerne inntrykk av at det var sterke styrker i Narvik, og at det ville få dem til å stanse opp eller iallfall gå langsomt og forsiktig frem.

Samtidig tenkte jeg meg muligheten av at bataljonen ville være i orden så den kunne gå frem over bred front når halvtimen var gått.

Men ikke noe av dette hendte.

De tyske avdelinger slakket ikke av på farten, og den norske bataljon kom aldeles ikke i orden.

Denne halvtime benyttet jeg til å gå de ca. 150 m opp til regimentskontoret for å ringe til Harstad. Det kunne være av interesse å høre hva som egentlig foregikk langs norskekysten, og om det var utsikt til at den engelske flåten ville gripe inn. Britiske krigsskip hadde jo vært observert i Vestfjorden kvelden før, så jeg tenkte at nå kom de og tok tyskerne i ryggen.

I telefonen traff jeg oberst Mjelde. Ifølge divisjonskontoret fant samtalen sted kl. 6, og jeg redegjorde for situasjonen i Narvik:

«Jeg har nå gitt tyskerne en halv times frist til å komme seg ut av byen», sa jeg. «I denne halvtimen forbereder vi vårt motangrep. Om noen minutter går bataljonen frem».

Det lot ikke til at obersten skjønte noe av det jeg sa. Jeg fikk ikke vite noe om den store verden, den norske kyst og de britiske krigsskip, for obersten brølte bare:

«Narvik skal forsvares. Er De ikke klar over det? Det er De som har det hele og fulle ansvar».

BOLIGTOMT ØNSKES KJØPT

i Oslo eller omegn, reflekterer også på våningshus.

Bill. mrk. «Tomt» i Eksp.

Daglig friske blomster

Blomsterforretning
SYNNØVE LIE

Kranser til alle priser
Frognerveien 30, Oslo
Tlf. 44 22 30

denes samfund, hvor kapital og arbeide står solidarisk sammen og hvor Russlands og Europas folkeslag bygger det nye rike.

«Det var en stor tid som kom til Europa», sa Quisling i rettssaken 1945, «og som kommer til Europa», la han til.

Måtte Nasjonal Samlings 40-årsjubileum kunne feires i den tiden.

Hver lørdag leser jeg Farmand, denne lørdagen var den særlig innholdsrik.

Utenrikskronikken hevder at på grunn av Kennedys vimring og vimsing i sin utenriks- og innenrikspolitikk er det blitt det rene kaos i Vest-Europa, når onkel Sam nyser får Europa astmatiske anfall. Etter dette synes jeg at vi må be Forsynet om å innsette en Stålmann (Stalin betyr stålmannen) som president i U. S. slik at det kan bli ro, orden og trygge kår i Vest-Europa. Men en kan gjøre selv en skjelm urett. Det er hendt at Chinas Mao har hånledd de to «store» K-er rett opp i ansiktet, bedt dem om å avgjøre sin lusne A-bombekrig eller holde munn. «Men husk, hvordan det enn går, tre hundre millioner kinesere vil overleve». de Gaulle har sagt at England er anti-europeisk og kan derfor ikke opptas i det europeiske fellesskap, og har handlet ut fra dette sitt syn. Det er kineseren Mao og franskmannen de Gaulle som i dag skaker verden, de er verdens to store. De to store K-er sitter i hver sin krok, de er gårdagens menn.

En polsk emigrant har utgitt en bok der han anklager England for forrederi mot Polen i siste krig, Churchill tvang brutalt den polske Londonregjering til å akseptere Stalins krav. England svarer: Hadde Churchill steilt avslått Stalins krav, ville den Store Alliansen gått i oppløsning. Ja, så måtte Polen ofres, selges. Jeg husker nå ikke så grant, men var det ikke England som gikk i krigen for Polens frihet?

En norsk professor har foretatt en undersøkelse av straffutmålingen i to tusen dommer og funnet at hvit-snippen blir mildere behandlet enn overallene, og dette har han skrevet stort om i Arbeiderbladet. Farmand mener tvert om, det er

snippene som får holde for, og blant andre eksempler dras frem at hundre tusener aktive tyskerarbeidere gikk fri for enhver forfølgning etter krigen. Et meget dårlig valgt eksempel, professoren har hentet sitt stoff fra strafferettspleien, Farmand kommer med et eksempel fra det makt-politiske felt. De andre: danskene, hollenderne, belgierne, franskmennene var ærlige, de sa vi har makten og vi bruker den. Vi derimot var løgnaktige, nordmannen gjorde det samme, men kalte det rettsoppgjør.

Landets parlamentarisme må reddes, det skje ved at Stortinget utvides til 160 representanter, 120 velges som nå, 40 oppnevnes. De oppnevnte skal være høyt aktede personer i samfunnet, og de skal ikke være forpliktet på noe bestemt partis program, utpekingsretten skal tilligge den personlige Konge, Høyesterett, Universitetet, bispekollegiet o.s.v. Ja, så nå spør det om Norges syke mann kan reddes ved denne endring i dietten.

Dette med utpekte styresmenn lyder ikke bare bra, jeg synes at jeg minnes — Har virkelig den brune pest også angrepet liberiokratene? Hva har det norske folk utrettelig kjempet for siden den 9. april 1940? Det norske folk har kjempet innbitt for de politiske partiers integritet og den hellige, alminnelige stemmerett.

21. 4. 63.

A. D.

HUSK!

FORBUNDET

Riksmøtet 1942 avsluttes på Bislet.

Hirden marsjerer.

FØRERGARDEN

A. L.:

Ranbemerknninger til „retts“ oppgjøret

PROFESSOR JOHAN VOGT I DANSK RADIO: Erik Scavenius vinder stadig i respekt, fordi han stod ved sin politikk og sitt ansvar, mens andre politikere løp fra sitt.

Dansk radio har hatt en utsendelse hvori Johan Vogt tok stilling til bedømmelsen av Erik Scavenius. Vogt slo fast at Scavenius så det som vesentlig å skåne landet under verdenskrigen. Dette lykkedes ham. Danmarks særlige stilling som besatt var stadig gjenstand for andre lands forundring, sa professoren, og Danmark kom gjennom besettelsen så godt som uten tap og med næringslivet intakt. Dette var målet Scavenius hadde satt seg. Det er beundringsverdige at det kunne nås. Scavenius's politikk var ikke diktert av at han trodde at Tyskland ville vinne krigen, men av hans ønske om at Danmark skulle komme fra det hele på beste måte.

Hans motstandere var særlig kommunistene og Dansk Samling, som ønsket ham for retten, altså motstandsbevegelsen, som Johan Vogt betegnet som et «unordisk fenomen». Da forsoningen ved okkupasjonens slutt mellom politikerne og motstandsbevegelsen ble etablert var utsoningens pris utleveringen av dem som hadde rettet seg etter regjeringen, fastslo Johan Vogt. Scavenius var stolt over at hans politikk lykkedes til gagn for folk og land, opplyste Vogt, og med denne bevissthet gjorde det ham ikke noe at han ble offer for det partipolitiske spill. Som årene går, sa VOGT videre, stiger respekten for SCAVENIUS. Han var nesten den eneste som stod ved sin politikk og sitt ansvar, mens de andre politikerne lurte seg unna ved forsoning med hjemmefronten og utlevering av de mennesker som hadde fulgt dem. —

(Fra REVISION nr. 5 - 1963).

ERIK SCAVENIUS —

var i Danmark under det meste av okkupasjonen ansvarlig som utenriksminister eller statsminister — den eneste minister som ikke stakk fra sitt ansvar. Denne aristokrat skriver i sin bok «Forhandlingspolitikken under besettelsen» (side 122):

Men dernæst vil en Betragtning, hvorefter den enkelte Borger skulde være pligtig til at foretage en for hans Handlemaade afgørende Vurdering af, hvorvidt Regeringen mener noget med de Foranstaltninger, den træffer, være ganske opløsende for al Autoritet og Or-

Professor Johan Vogt.

den og føre til Kaos i Staten. Borgerne må holde sig til hvad Regeringen faktisk foretager sig».

Disse meislede setninger av Scavenius gjelder også den i 1940 fra sitt folk og land rømte norske regjering, som hadde befalt forsvarsjef Otto Ruge å kapitulere og slutte avtale om våpenstillstand, og som etterpå lot overfor hjemmeførende borgere som om denne avtale ikke eksisterte. —

Stjärnan och Korsen —

(Forts. fra s. 3)

norra Afrika och Spanien ända upp till Sydfrankrike, där de hejdades av Karl Martells härar vid Poitiers år 732. Men korset hade blivit undanträngt från stora områden av tecknet halvmånen, muhammedanismens tecken.

Ännu en gång skulle korset undanträngas. Denna gång från ännu större områden. Det var nu andra tecken, som skulle ersätta det kristna tecknet, nämligen den femuddiga stjärnan samt hammaren och skäran. Sålunda är det kristna korset genom tvenne världskrig ställt på avskrivning för att utbytas mot andra symboler. Även hakkorset, de nordiska folkens tecken, är utdömt genom krigen, ett symboliskt resultat av dessa.

Drømmen om et nøytralt nordisk forsvarsforbund

OBERSTLØYTNANT FJÆRLI MENER DET ER FØRSENT I EN ARTIKKEL I «TRØNDERAVISA», MEN SIER ELLERS MANGE SANNHETSORD.

I «TRØNDER-AVISA» har oberstløytnant E. Fjærli diskutert det han kaller «drømmen om et nøytralt nordisk forsvarsforbund». — Han kommer til det resultat at det nå er for sent, noe vi ikke er enig i, men ellers gir han uttrykk for så mange sunde og riktige synspunkter at vi gjerne vil gjøre våre lesere nærmere kjent med noen av dem.

Efter å ha pekt på at denne drøm er gammel og gitt en historisk oversikt over de tre ganger Norden har vært samlet sier han om foreningen av Norge og Sverige fra 1814 til 1905:

Vi fikk 100 år som var de lykkeligste og fredeligste og mest framgangsrike i vår og Sveriges historie. Men — det dukket opp endel politikere som forstod lite av dette og vi fikk 1905».

Efter å ha omtalt den studenterskandinavisme som led slikt skibbrudd da det forente Norge — Sverige sviktet Danmark under krigen i 1864 kommer Fjærli inn på mellomkrigsårene:

«Det var i mellomkrigsårene, da det var klart at Storbritannia hadde kastet sine øyne på Norden. Og vel å merke: Av strategiske defensive grunner. Storbritannia var redd for at Tyskland skulle sette seg fast i Norden og få fly/flybåsbaser for en framtidig «battle of Atlantic». Tyskland var redd for at britene skulle sette seg fast i Norge, og dermed sperre deres tilgang til havnene og deres adgang til svensk malm over Narvik. Malmen var deres rustningsindustri helt avhengig av.

Sovjetsamveldet var redd for at Norge eller Finnland skulle bli nytt for en oppmarsj mot Sovjet.

Årsaken til deres frykt var den skandinaviske — eller skal vi si nordiske halvøys militære svakhet. Norge var som sagt samtidig det land av de tre som hadde interesse for Tyskland og Storbritannia, men det var også via Norge Sovjet fryktet en vest-

lig eller tysk oppmarsj i Finland, hvilket jo også skjedde.

Både i Sverige og i Finnland forstod man faren. Vi fikk et møte mellom konger og politikere, men det var et men: svenskene forstod at det i realiteten var de som måtte forsvare Norge, som var praktisk talt avrustet. Og å hjelpe Finnland samtidig som de sikret Norge var vel litt for meget for dem. Så de besluttet å balansere lengst mulig.

I følge det som fortelles skal Per Albin Hansson ha sagt: «Vi kan ikke forsvare Norge, inte als». Finnene forstod Sveriges stilling med den nakne rygg, men håpet dog på hjelp i tilfelle av et angrep. Og hva forstod vi — eller rettere sagt våre Mowinckler, Hunseider, Koht'er og Nygaardsvold'er? De forstod intet. De ville ikke ha krig, for de var pasifister. Finnene måtte slåss alene da Sovjet angrep. Men de kjempet så godt at Stalin fant han måtte nøye seg med reduserte mål. Så kom kappløpet om Norge: Tyskernes og vestmaktenes. Tyskerne kom først, Nygaardsvold og Koht var likevel ikke pasifister ved nærmere ettertanke, og derfor sendte de ut unge norske gutter til kamp i gamle holker («Norge» og «Eidsvoll») eller opp til kamp mot tyske stridsvogner med gamle «krager», eller opp til kamp med avlegse fly mot «Messerschmidt 109». Og for sikkerhets skyld endret de sin pasifisme så sent at våre viktigste strategiske punkter ble tatt først. Så kom 1945: Finnland var kommet innenfor det sovjetiske magnetfelt, Norge og Danmark innenfor det vestallierte, og Sverige balansert — og balanserer fremdeles.

Norden var kommet i den situasjon som marsjall Mannerheim hadde fryktet så sterkt og hvis noen skal ha skylden er det våre førkrigspolitikere!! Altså de norske! Det var de som veltet det nordiske fellesforsvar.

Da forhandlingene om en nordisk blokk begynte i 1948 var det for sent. Det var bare en vei å gå. Valget var tatt, ikke av oss, men av Mowinckel, Hundseid, Nygaardsvold og Koht. Av de som var «pasifister» og trodde det var mulig å kreve sin nøytralitet respektert uten makt bak kravet.

Det var altså forsent med nordisk nøytral militær blokk fordi vi på grunn av tidligere politiske villfarelser er blitt trukket inn i en annen sirkel enn den nordiske.

«Fedrenes misgjerninger skal hjemses på barna, på dem i fjerde og på dem i femte ledd.»

I en senere artikkel kommer oberstløytnant Fjærli nærmere inn på forholdene i

de to verdenskriger og når det gjelder annen verdenskrig, slår han fas at

«på tross av storadmiral Raders påtrykk hadde Hitler opprinnelig imot å angripe Norge. Det ville bare svekk ham på hovedfronten»,

men, sier han

«det er nå så lenge siden krigen at den fulle annhet bør sies(!). Også på allert hold ble det ivret for det samme (å angripe Norge). Dets fremste talsmann var — Winston Churchill.»

Hva så med Norges vilje til å forsvare sin nøytralitet?

«Svare er: Vi hadde redusert forsvaret så sterkt, og viste så liten vilje til å bevare nøytraliteten, der ta et ansvarlig og modig standpunkt, at ingen av de to stolte på vår evne.

Vi fikk kappløpet om Norge.

Tyskerne kom først. De tok alle våre avgjørende strategiske punkter på en natt med 8850 man — og det tok hele Tysklands krigsflåte å transportere den fram.

Hva om vårt lille, men dog forsvar, hadde vært mobilisert?»

Forfatteren kommer som sagt til det resultat at Norge også i en mulig tredje verdenskrig vil være et atråverdig objekt for begge parter og at et forsvar mot nutidens krigsmidler

«ligger hinsides — i alle fall Norges økonomiske evne/vilje. (Vi tror en her skal understreke dette med viljen!) At svenskene faktisk sysler med tanken om å klare det for sitt vedkommende er en annen sak. De har utført så mange utrolige bedrifter i sin historie på krigens så vel som på vitenskapens, teknikkens område og industrielt, at man ikke skal forsverge noe. Men jeg tviler.

UTTALELSER OM «RETTS»OPPGJØRET

Jon Lyng: Der hersker ikke tvil om at rettsoppgjøret hviler på lovlig norsk grunn. (Gjentatt til kjedsommelighet).

Professor Skeie: Der har aldri i Norges historie hersket så lovløse tilstander.

Professor Castberg: Rettsoppgjøret hviler på «seierherrens» rett.

H.r.advokat J. B. Hjort: Det bevisste justismord er den avskyeligste form for forbrytelse, fordi det øves under skinn av rettspleie. Den er en hån mot retts tanken, en virkelig gudsbespottelse, fordi kravet om rettferdighet er av guddommelig opprinnelse.

Hva mener Kristelig Folkeparti? Hva mener partiet om Haalandsdommen? H.

Njardarheim Veidemark -

(Forts. fra s. 2)

norsk bonde som stupte for snikskudd fra engelskbetalte norske lakeier. Alt som var virkelig forbrytersk etter norsk lov på begge sider må straffes.

Det er ikke så få i dag som nå ser at det vrirler av justismord i perioden 1945 og utover. — Steng døren... men det vil stadig banke på den. Hevnjustisen er en bomerang.

At norske bønder skulle være med å bryte grunnloven!

Nore i Numedal, 19. feb. 1963.

Ola S. Guterud.

I Slottsparken i Oslo ble det reist en Snorrebaute på 90 årsdagen for Snorres død, 23. september 1941. Den ble revet ned igjen av «patriotene» i 1945.

Dødsdans-

(Fors. fra s. 4)

forøvrig uten videre hva han forlangte, men han var tysker og gutten var faktisk i Hitlerjugend. Gutten kjente naturligvis også gardisten igjen, han smilte sågar til ham og håpet på at han ville hjelpe ham siden faren så ofte hadde hjulpet gardisten da han skulle settes fast for svartebørstraffikk. Først da gardisten brølte: «Nå har jeg deg, ditt tyske svin», begynte gutten å løpe. Gardisten skjøt etter ham, også de andre på barrikaden begynte å skyte vilt omkring seg og såret og drepte noen tsjekkere som passerte. Det utartet til alminnelig skyting og slagsmål, folk som kom til sloss innbyrdes uten å vite hvorfor, inntil gardisten som håpet å skaffe seg en høyere jobb ved sin påpasselighet, brølte ut: «Arrester barna! Alle sammen! De er jo Werwölfe! Jeg kjenner dem!»

Noen barn ble grepet og slått tilblods, de fleste var imidlertid forlenget borte. Lilly og Jan løp pesende, jaget av den forferdelige redsel. Gardister bak, gardister foran — hvorhen nå?? Den første tverrgate, bratt og temmelig smal som forbinder Wassergasse med Stefansgasse, heter Jama. Heldigvis står det mennesker tett i tett der. Etpar sprang til, tett innved husveggen, bak ryggen på mengden — til en åpen husdør, huset synes å være en offentlig bygning, alle kontorene er tomme. Det går imidlertid ikke, der kan man ikke gjemme seg. På gårdsplassen? Det går heller ikke. Der er det imidlertid en smal trapp av nedtrådte mursten, den fører sikkert ned i bryggerhuset eller i kjelleren. Det var en kjeller, lav og mørk og helt tom bortsett fra kullhaugen. Men det er bare bra, så kommer det sikkert ingen hit. Mellom mu-

Lord Hankey —

(Forts. fra s. 5)

før 9. april og dens skyld for det som hendte landet må være bragt med denne uttalelse fra selveste kabinettministeren i den britiske krigsregjering som satte i gang aksjonen mot Norge.

For ordens skyld gjengir vi vedkommende avsnitt av Lord Hankeys brev i original.

Lord Hankey ble 85 år gammel. I en minneartikkel om ham i NATION EUROPA skriver den britiske jurist F. J. P. Veale, som også vil være kjent av dette blads lesere fra artikler, at han til sin død tok livlig del i de tilfeller av urettferdighet som ikke ble beriktiget.

«Utvislomt påførte denne virksomhet ham offisiell misbilligelse og forbitrelse fra de uvitendes side. I nekrologene ble hans fortjenester for rettferdighetens sak forbigått i taushet. Men vi kan være sikker på at han selv håpet på at ettertiden ville verdsette hans ubøyelige innsats for retten som hans største ydelse».

Lord Hankeys eksempel burde kanskje være noe å ha for øye for de stortingsmenn som nå oppfordres til å begrave uretten uten å rette på den ved å henvise den til «historiens dom». For han hørte til de utvalgte som for sin samvittighets skyld nektet å la det gro gress over begått urett.

ren og kullhaugen er det bare liten plass, men det er nok for de to barn.

Først våger de nesten ikke å puste skjønt larmen utenfor er så kraftig at man uten videre kunne skrike uten å bli hørt. Men forfølgerne kunne komme. De ventet skjelvende, men ingen kommer, kjellerdøren forblir lukket. Der oppe, over hodene til de to barn er et lite skjevt vindu.

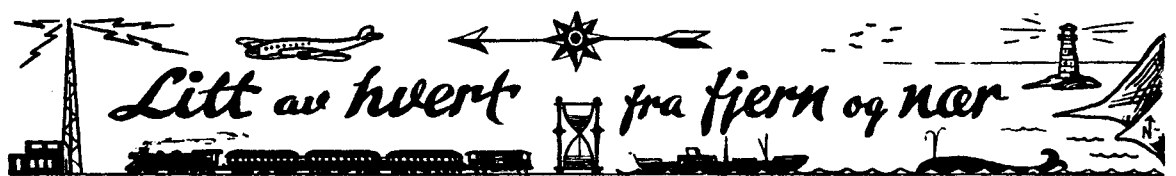
I en av de rustne rammer er ruten istykket og gjennom hullet ser man fire barnehender som roter i sanden.

«Se, de leker», Lilly puffer til kameraten sin med albuen. «Gardistene er altså ikke der lenger. Skal jeg lukke opp vinduet og se etter?»

«Nei, er du gal!»

«Godt. Så hjelp meg opp, jeg vil pusse av ruten med forkleet, bare litt, skjønner du, vi må jo få greie på hva som foregår derute. Vi skal jo hjem til deg!»

Lilly ligger altså flat på maven på det skrå vindusframspring, spytter på ruten og bearbeider den så godt det lar seg gjøre. De to små barn foran vinduet er så fordyppet i leken at de slett ikke legger merke til piken. Gutten kan være seks, piken kanskje fem år gammel. På fortautet ligger en istykkerrevet papirsekk med på-

GALSKAPEN ØKER

Nu er det ikke bare Hitler og hans menn som har forfulgt jødene og som derfor skal smake gjengjeldelsen på dem i tredje og på dem i fjerde ledd, men tilogmed pave Pius XII skildres som jødeforfølger i et skuespill av den «tyske forfatter Rolf Hochhuth»! Det sier seg selv at dette selebre skuespill også er sikret for Skandinavia. Det er Lars Smidt som slik går i spissen og Ingemar Bergmann skal iscenesette stykket på Dramaten i Stockholm. Vi vedder en knapp på at det ikke varer lenge før vi får se det på en Osloscene også.

*

I SPANIA

er den gamle kommunist Julian Grimau Garcia dømt til døden og er blitt henrettet. Han ble dømt som såkalt krigsforbryter, idet han skal ha gjort seg skyldig i grusomheter som rød politisjef under den spanske borgerkrig. Dette har naturligvis vakt stort røre i den hyklerske vestlige verden, blant annet i Norge hvor maktha-

skriften «Luftvernsand», ved siden noen visne blomster. Ellers ser Lilly bare noen kvinner som sitter på medbragte kjøkkenstoler. Ett eller annet sted ovenpå skraller den flotte tsjekkiske marsj i radioen.

Sandhaugen, som stadig raser sammen, ser ut som et langaktig fjell. De to små barn plapper muntert og bygger den stadig opp igjen. Lilly interesserer seg imidlertid for et avbitt kakestykke som ligger rett foran den istykkerslåtte vindusrute. Hun kunne uten videre ta det, og sulten råder henne ivrig til det, men forstanden advarer. Hvis barna ble skremt — nei, det går ikke.

«Hva er det det skal forestille?» spør hun sakte. «Jeg er her i vinduet! Hva skal det forestille? Et fjell eller et hus?»

Barna finner ikke noe rart i at noen ser på bak kjellervinduet. De fryder seg tvertimot over å ha funnet noen som de kan fortelle sin store nyhet.

«Det er jo en grav til pappa», sier gutten og gjør seg viktig. «Han trenger jo en grav, skjønner du. En vakker grav med blomster!»

«Er faren din død?»

«Ja naturligvis. Han er skutt. I hodet!»

«Han ligger i kjøkkenet på sofaen», forteller nå den lille piken.

«Mamma har vasket ansiktet på ham, han kan ikke vaske seg selv fordi han er død».

«Kom ut her og se på pappan vår! Der er han, på alteret!»

«Jeg kan ikke nå, jeg — er det dere som eier kaken?»

verne henrettet sine politiske motstandere på løpende bånd i 1945 og utover, og hvor en fremdeles den dag i dag fråtser i beretninger om jakt på tyske krigsforbrytere både med og uten gåseøyne, fortrinnsvis det siste. Høyest skriker kommunistene, som selv er røde ikke bare av sinnelag, men av blodet på henrettede motstandere og avvikere innen de egne rekker.

*

HITLER NOK EN GANG

Sovjet med Stalin i spissen har som kjent hårdnakket benektet at Hitler døde i Berlin i 1945 og har hevdet, snart at han oppholdt seg i Sør-Amerika, snart i Spania. Ja, det har til og med meldt seg geskjeftige journalister som hevder å ha sett ham med egne øyne, «noe eldet, med det samme demoniske blikket». Nu lanseres det plutselig en ny versjon, og også nu er det de røde som er kilden. En amerikaner har fått et intervju med en sovjetgeneral, som ledet kampene i Berlin i 1945 og han hevder at Hitlers lik ble funnet i delvis forkullet tilstand. Liket ble av Hitlers tannlege identifisert på tennene, heter det. Ellers skal Hitler ha etterlatt seg også «et tredje testamente», men hva det går ut på ville ikke den russiske general si noe om.

*

DEN FARVEDE INNVANDRING FORTSETTER

(KBZ) Til tross for alle forsikringer om det motsatte fra den britiske regjeringsside, har innvandringen av farvede tiltatt ytterligere det siste år. I 1962 strømmet det

«Ja, det er det, men du kan få den hvis du vil», og piken gir Lilly den sandstrødde kaken.

Lilly biter straks i den, hun biter nok et stort stykke av, sanden gnisser mellom tennene hennes, men ellers smaker den deilig. Riktig, Jan må også få et stykke. Hun brekker kaken i to halvdeler og lar den ene halvdel trille ned over den bratte muren. Kaken får et svart dekke av kullstøv, men Jan sluker den lynsnart uten å tørre av den.

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern

Telefon 55 61 29 — Oslo

MALERARBEIDE OG

RENGJØRING

UTFØRES

Henv. Miller - Tlf. 67 76 71

181.000 farvede innvandrere, fortrinnsvis fra Vestindia til England. Tallet på arbeidsløse var til gjengjeld i februar 1963 hele 878.000. Slik er det når selvmordsvanviddet griper et helt folk.

*

FRIMURERIET

NATIONALZEITUNG i München meddeler at det i forbindelse med 225 års jubileet for den eldste tyske frimurerlosje, «Absalom zu den drei Nessel» i Hamburg ble bekjentgjort at det for tiden finnes 35.000 losjer i verden med flere millioner medlemmer. I den tyske Bundesrepublikken er det 380 losjer med omkring 20.000 medlemmer. Før 1933 hadde de tyske losjer i alt 100.000 medlemmer. I USA er mere enn halvparten av kongressmedlemmene frimurere, to tredjedeler av senatorene og trefjedredeler av guvernørene i de enkelte stater.

*

DEN KRUSTSJOV!

SOZIALPOLITISCHE KORRESPONDENZ i Linz bringer følgende anekdote: På et møte i den store fabrikkhall i Dsershinsk talte Krustsjov om persondyrkelse. Han fordømte påny Stalin på det kraftigste. Så ble det stukket en lapp til ham og Krustsjov leste: «Hvorfor sa du ikke fra mens Stalin levte?» Sedlen var undertegnet «en kamerat». «Hvem har skrevet dette?» spurte Krustsjov. Ingen meldte seg. «Der kan dere se», flirte Krustsjov, «det var av samme grunn jeg også tidde stille den gang!»

FORBBUNDETS KONTOR

i Kierschows gt. 5, Oslo er åpent alle hverdager undtatt lørdage fra kl. 10 til 15. Sekretæren treffes bare onsdag — torsdag og fredag i hver uke mellom kl. 11 og 15. Telefon 37 76 96.

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo

Telefon 37 76 96

Boks 32 14

Ekspedisjonstid alle hverdager undtatt lørdage kl. 10-15. Redaktør Melsom treffes onsdag - torsdag og fredag kl. 11 til 15.

Abonnementspriser:

Kr. 36,— pr. år, kr. 18,— pr. halvår i Skandinavia. Utlandet: Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår. — I nøytralt omslag innenlands: Kr. 46,— pr. år, kr. 23,— pr. halvår.

Løssalg kr. 0,85.

Annonsepris kr. 0,40 pr. mm og spalte.

Bruk postgironr. 16 450.

Utgiver A/L Folk og Land